

ŠVYTURIYS

LEIDŽIA ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

REDACCION y
ADMINISTRACION
c. Olavarría 882
Buenos Aires
Abierta de 8 a 12
y de 18 a 20 horas

SEMANARIO LITUANO "E L F A R O"
Fundado el 2 de Agosto de 1930.
EDITA CONF. CATOLICA LITUANA

LIETUVISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Isteigtas 1930 met. rugpiučio 2 d.
REDAGUOJA REDAKCINE KOMISIJA

Correo
Argentino
Concesión 1075
FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA
Kaina metams: \$ 4.00. Pusmečiui: \$ 2.00
Trims mėn. \$ 1.—; — Ats. Nr. 10 a.

METAI X. — BUENOS AIRES, Ketvirtadienis, Rugsėjo - Septiembre 7 d. 1939 — Nr. 431

Brolis Brok' ir Europoj Jau Zudo!

Pereitos savaitės penktadienį, vokiečiai pradėjo pildyti savo grobuoniškus tikslus, bombarduodami daugelį Lenkijos miestų, jų tarpe Varšuvą ir Čestachavą.

Taip prasidėjo baisių, pereito didžiojo karo vaizdų kartojimasis Europos žemyne.

Sekmadienį iš ryto pasibaigus terminui anglų ir prancūzų ultimatumui kad vokiečiai apleistų Lenkijos teritoriją Anglija ir Prancūzija paskelbė karą Vokietijai.

Lietuva tuo tarpu dar neįvelta ir paskelbė savo neutralumą. Tačiau nežinia kaip toliau bus.

Italija ir Rusija taip pat laikosi nuošaliai.

Prieš karą kibirkštys įžiebė, į Hitlerį kreipėsi su taikos prašymais Jo Šventenybė Šventas Tėvas, Jungtinių Valstybių prezidentas Ruzveltas, Belgijos ir Olandijos karaliai ir kiti. Nepaprastoj sesioj, Argentinos ministerių kabinetas, su prezidentu prieiškė, nusiatarė paskelbti griežtą Argentinos nesikišimą.

Iš Plataus Pasaulio

RAUDONA VELIAVA

GIBLARTARE

Alžiras. Čia suplaukė daug karo laivų iš Anglijos, ginti savo stiprią tvirtovę Gibraltarą, Vi duržemio jūroje.

Prie uosto iplaukimo pakabinta didelė raudona vėliava, tuomi reiškia pavojus, kur yra vandenyje minos ir submarinų tinklas. (3)

FRANKAS NEVYKS ROMON

Castel Gaudolfo. Šiomis dienomis yra gauta žinios, kad generolas Franco į Roma nevyks. Mat rugsėjo mėn. turėjo gen. Franco vykti Romon, bet vykimas atšauktas, bet nepaaiškina ma delko.

PREZ. ROOSEVELTAS WASHINGTONE

Washington. Nors š. Amerikoje, atostogų laikas bet prez. Rooseveltas neatostogauja. Karo aidai ir pavojai neleido jam tęsti pradėtą atostogą. Jis Washingtonė seka visus Europos, įvykius beto jam daug bėdos padarė kongresas nepalikdamas plačių galių dėl Europos karo. Iškilus karui Kongresas turėtų būti skubiai suauktas tartis dėl priemonių. (3)

PAX KOMANOS KONGRESAS

Washington. Čia prasidėjo didelis katalikų kongresas dalyvauja daug astovų ir 45 š. Amerikos kolegijų ir 36 iš užsienio. Daug neramumo kongresan įnešė karo pavojai Europoje. Iš Lietuvos dalyvauja 4 atstovai iš katalikų studentijos pusės. (3)

„Nasz Przegląd“ praneša, kad

Kauno vokiečių Kulturer ekta didelis išeikvojimas. Esą keli vokiečių veikėjai inę net apie 200 tūkstančių litų.

LIETUVOS GARBES

KONSULAI

Nev York. Lietuvos Pasiuntinys žiniomis, Lietuva ketina paskirti J. A. Valstybėms du garbės konsulus, vieną tolimoje Kalifornijoje, kitą Boston Mass Abiejose vietose gyvena daug lietuvių. Bostone, apie 20.000 Kalifornijoje, tikras lietuvių skaičius nežinomas. (3)

LIETUVOS UNIVERSITETO CHORAS NEATVYKS

Boston Mass. Vietiniai lietuviai labai apsiavė jie ruošėsi gražiausiai sutikti iš Lietuvos atvykstan tį U-to chorą. Dabar gausta iš Nev Yorko telegrama, p. konsulo Budrio, kad dėl nenumatytų kliūčių U-to choras Amerikon šiomet neatvyks. Kol kas nėra platesnių informacijų. (3)

MUZIKA IR ZINIOS

Berlynas. Vokiečių radio stotys, perduodamos žinutes apie Lenkiją sugalvojo naują būdą pirma išvardina visas vokiečių nelaimes Lenkijoj gyvenančių, paskui žinios baigiamos maršu „Vokietijos maršas per Lenkiją“.

Argentina

PAKILLO KAINOS

Buenos Aires. Nors tik pasigirdo karo aidai Europoje, bet jau žmonai atsiliepė karo atgarsiai Argentinoje. Pasinaudodami proga „Kainų tvarkytojai“ pakėlė anglų, popierio ir bulvių kainas, sakoma kad ir duonos kainos pakils, nes daug yra parduota javų užsieniams.

NEGAUNAMI LAISKAI

Buenos Aires. Ryšium su paskutiniaisiais įvykiais Europoje sustabdytas keleivinių ir pašto laivų judėjimas. Jau kelinta diena kaip nesulaukiama iš Europos

pašto. Bet sustabdytas lenkinių judėjimas. Amerikos pakraščių keliauja laivai, bet į Europos pusę nekeliauja.

SNIEGAS KORDOBOJE

Visoje Argentinoje jaučiama šalta, ypač paskutinėmis dienomis. Kordobos apylinkėje sniegas užpustęs La Cumbre ir La Jaldia vietose iki vieno metro sturumo. Eismo judėjimas sustabdytas.

NAUJAS ĮSTATYMAS

Nors vėlokai, bet vistiek praneština, kad La Patos deputatų. Kamerai įvedus privaloma tikybos mokymą Buenos Aires provincijoje iš katalikų pusės yra daug pasitenkinimų.

Tenka pastebėti, kad to įstatymo įvedimo deputadai ginčijosi apie aštuonias valandas. Už įstatymo įvedimą balsavo 48 prieš 4.

ZUVO TRYŠ KUNIGAI

Naujoji Guineja. Šioje apylinkėje nukrito keltuvus kuriuo skrido trys kunigai misijonieriai, jie keliavo į darbo vietą misijose, tačiau nukritus keltuvui visi trys mirtinai užsimušė. Katastrofoje žuvo ir keltuvo įgula. Kongregacija Dieviškojo žodžio, prie kurio priklausė mirusieji dirba daugely kraščių, misijų darba.

NAUJA VALDŽIA JAU VEIKIA

La Paz. Neseniai tragiškai mirus prez. Busch pradėjo veikti nauja valdžia. Persiorganizavo naujas ministrų kabinetas. Kol kas prezidentu yra generolas Quintanilla. Reikia pažymėti, kad jis yra geras katalikas, baigęs tenyškųjų Seleziečių kolegiją. Tikros valdžios gairės dar nenustatytos.

J. E. Lietuvos Respublikos Prezidentas, A. Smetona

KLAIPĖDOJE

GRAŽINAMI LAIVAI

Klaipėda Klaipėdos kraštą prijungus prie Vokietijos. Klaipėdoje buvo likę mūsų pasienio policijos laivai „Šaulys“, „Aitvaras“, „Zaibas“, ir kt. Tie laivai išgauti tik dabar ir jau išgabenti į Kauną. Idomu, kad tiems laivams Klaipėdoje nebuvo galima gauti gazolio — jo reikėjo atsigabenti iš Kretingos. Taip pat gražintas ir kitas pasiėdo policijos — jūros apsaugos turtas likęs Klaipėdoje kartu su tais laivais. Gražintas ir vienas kuteris, kuris pernai buvo mūsų pasienio policijos sulmtas jūroje su kontrabanda. Šis kuteris dabar nuvežtas į Šventosio uostą.

APDOVANOTI UZ LIETUVIŲ PERSEKIOJIMĄ

Klaipėda Rugsėjo 13 d. Klaipėdoje įvyko iškilmės, per kurias 13 Klaipėdos apskrities gyventojų nacionalsocialistų partijos veikėjų buvo įteikti pasižymėjimo ženkleliai (medaliai). Ta proga kreisleiteris Karšies, kalbėdamas, pabrėžė, kad visa 13 yra apdovanoti už ilgą ir sun-

kią kovą su lietuviškumu. — Šiomis dienomis Klaipėdoje iškilmingai pagerbta lietuvi Marija Baršienė, sulaukusi 94 m. amžiaus. Baršienė temoka tik lietuviškai kalbėti ir skaito vokiečių leidžiamą „Lietuvišką Ceitungą“, tačiau vokiečiai, ją pagerbdami, ir vokiečių spauda, rašydama pagerbimo iškilmes, Baršienę vadina vokiečių moterimi ir motina, o lietuvių kalbą vadina tam tikra klaipėdiškę vokiečių kalbos tarmę.

KOLONIZUOJA KLAIPĖDOS KRASTĄ

Klaipėda. Klaipėdos krašte pradėti kolonizuoti nacionalsocialistų partijos ištikimieji, atsiųsti iš Vokietijos gilumo. Kiekvienas kolonistas turi įmokėti 300 markių pinigais ir gauti nedidelį ūkį su trobesiais ir inventorium. Kolonistai parinkti iš patčių patikimiausių partijos veikėjų.

Klaipėda Išleistas įsakymas panaikinti visus Klaipėdos krašte dar užsilikusius lietuviškus parašus.

Lietuva Europos Sukūryje

Šiomis dienomis karo šmėkla šlitinėja Europoje. Ji gali paliesti bet kokią tautą. O Lietuva, lyg visų būsimų karų kryžkelėje. Eina visokios žinios iš Lietuvos. Štai jos:

Pirma, būk grįžęs Lietuvos Voldemaras, sako — tuojau suareštuotas, vėl pasodintas Zarasuose policijos priežiūroje. Kaip žinoma jis labai stovi už vokiečių politiką.

Antra, užsienio reikalų ministras Urbšys grįždamas iš Šveicarijos sustojo Berlyne. Čia kartu su Danijos ministru apšaukė Vokietijos užsienio reikalų ministeriją Ponas Weiszaker pranešė, jiems, kad Vokietija nelies abiejų tautų nepriklausomybės.

Eitos pranešimu „Lietuva nori išsilyti neutrali“ Tačiau be abejonės yra imtasi atsargumo priemonės. Atsargoje esantieji kareiviai yra atšaukti atlikti pratimams kariuomenėje. Tauta rami, bet pasiryžusi ginti nepriklausomybę.

Tačiau eina gandai, kad Lietuvos Lenkijos pasieny yra sutraukta Lietuvos kariuomenė. (Toks atsitikimas nepirmas) Aišku, lenkų šaltiniai tokius gandus neigia sako vokiečių prasimanymai.

Tokie dalykai ne naujiena. Jie visai gali būti aiškina. Net rašant apie tai irgi jau gali būti kitaip. Bet bent tiek — Lietuva yra liečiama.

Laikas duos atsakymą į viską — pasakys kiek tiesos virš minėtose žiniuose. Gal burbulas? K.

„Kaip Velnias Bijo Kryžiaus“

„Demokratiškas“ Argentinos Lietuvių Balsas siekia įskiepyti to pirmo žodžio pradmenis savo skaitytojų širdyse. Tam labai kliudo, reikia pašalinti viską kas liečia religiją, tikėjimą, bažnyčią, kunigus. Nes kaip kitaip įvesi „demokratiją“ lietuvių išėjimoje — Argentinoje?

Aišku fatatikus niekur neįteiktins. Na, mes ir nebandomė. Butų tas pats, kaip kitių prakalti kietame granite skyje. Tačiau šį tą ir paminėsime.

Arg. Liet. Balsas mėgsta tyrinėti religijos dalykus. Tik žinoma, kaip jam vaizduojasi... Tad, būtų tikras stebuklas, kad gamtaiškas, jei A. L. Balsas galėtų išleisti vieną numerį, visai nepaliesdamas religijos, kunigų ir bažnyčios. Jis, kaip nors turi išlieti savo juodą tūlį. Mums tikrai būtų su būkliai, jei paskaitė vieną gražią dieną Balselį, kuris taip „neblogai“ parašo, rasti jame vien objektyvias žinias bei straipsnius...

Pragaro daug kas nematė. Nei aš jo nemačiau... Tačiau manau A. L. Balsas, jo vedamųjų straipsnių autorius (?) miręs, sužinot savo kailio kaip tenai su pragaru, ar tenai šutina ar kepina. Mirtis duos atsakymą į daug dalykų.

Kovoti prieš religiją, bažnyčią, daug kas gali. Lengva. Bet gal A. L. Balsas žino, kiek laimėjo tie kovotojai? Valteris, Fridrihas Didysis, senai guli grabe iš jų kūnų dulkės likoje pranašavo bažnyčiai mirtį, išnykimą. Praėjo daug metų, ar nerasia bažnyčių visame pasaulyje?

Nėra abejonės, kad A. L. Balsas socialistų bedieviškas aidas Argentinoje sėja „ant vėjo“ savo mintis. Jo šūkis: — griauti, ne statyti! Rodos, Balselio manymu geriau turėti šiukšlį ir sąslavynį kalnus, negu siekti pastatyti ką nors kilnaus, gražaus kultūriškai.

Nesu pranašas (ALB vistiek netiki į tokių būtybių esimą) bet, praėjus tam tikrą metų skaičių tas A. L. Balsas kaip tas lašelis jūroje pranyks ir nepaliks jokio pėdsako, kad buvo toks tai belsebubo tarnas pasaulyje. K.

LIETUVA STIPRINASI

Kaunas Užėjus neramiams laikams, padidėjus tarptautiniam įtempimui, kiekvienam pasidaro brangi savo krašto saugumo idėja. Tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje lietuviai subruzdaukoti Ginklų Fondui. Gražų pavyzdį šioje srityje davė Prancūzijos lietuviai, kurie nuo 1938 m. kovos nėm. ligi šiol bus suaukoję apie 35.000 frankų.

3070 KAIMŲ NEIŠSKIRSTYTA

Kaunas Žemės Tvarkymo Departamento duomenimis Lietuvoje dar yra 3.070 neišskirstytų kaimų, 450.000 ha ploto. Padavusių prašymus skirstyti vienkieniais yra 2.400 kaimų, 340.000 ha žemės ploto. Šiemet visame krašte žemėtvarkos darbus vykdo per 170 matininkų. Šiemet daugiausia bus išskirstyta viensėdžiaiš Ukmurgės apygardoje — 120 kaimų, 19.295 ha ploto ir Utenos apygardoje — 113

kaimų, 12.305 ha ploto.

SUODEGĖ GARGŽDŲ MIESTELIS

Kaunas Naktį rugpjūčio 15 d. Gargždų miestelyje kilo gaisras, per kurį ugnis sunaikino apie 250 trobesių. Gaisrą gesinti buvo atskubėjusios Klaipėdos, Kretingos ir Palangos ugniagesių komandos, tačiau ir sutelktinėmis jėgomis nebėbuvo įmanoma sustabdyti išsiplėtusios ugnies. Visas miestelio centras ir eilė gatvių paversti nuodėgulių krūvomis. — Dar nespėjus apgesinti degančių Gargždų, kilo gaisras Rietavo miestelyje, kurį tačiau pasisekė užgesinti vietos ugniagesiams ir gyventojams. Rietave sudegė 5 gyvenami ir 2 tvartai.

LIETUVA LAIMEJO

Kaunas. Baltijos aviacijos varžybas, kurios nusitęsė visą savaitę ir baigėsi sekmadienį rugpjūčio 20 d. didele tarptautine a-

viacijos diena, laimėjo Lietuva. Baltijos aviacijos varžybas organizavo ir pravedė Lietuvos Aero Klūbas. — Mūsų figūrinių skraidymo ekipa buvo stipriausia ir pranašiausia ir iš 8 vietų Lietuvai teko 1, 2 ir 4 vieta Dovanas gavo lakūnai Kinaitis ir Rimas ir estas Krišk.

SKAUDI NELAIME

Leliūnai (Utenos skr.) Rugpjūčio 18 d. Kauno-Zarasų plento sąsukoje ties Leliūnais įvyko skaudi susisiekimo nelaimė. Tuo metu iš Zarasų po garšių Zolinės atlaidų grįžo į Kauną cirkas „Aušra“. Sukrovęs į vieną sunkvežimį visą cirko mantą ir viršin susodinę visus cirko artistus apie 18 žmonių, prie vairo sėdėjo pats cirko savininkas Pr. Gudauskas. Ivažiavus į posūkį mašina ėmė riedėti grioviu. Gudauskas, griebėsi stabdžių, bet sunkvežimis tuo tarpu su visa manta ir žmonėmis visu smarkumu virto ant šono, prišlėgdamas sėdėjusius ant jo keleivius. Nelaimės pasekoje 12 sužeistų ir 1 užmuštas. Iš sužeistųjų 8 labai sunkiai — išsukinėtos ir sulaužytos rankos ir kojos, suriškinti šonkauliai, praskeltos galvos. Nelaimės ištiktuosius nugalbėno į Utenos apskrities ligoninę tuo metu pravažiuojas iš Dusetų į Kauną autobusas.

SKAUTAI FENKA SENĄ GELEŽĮ LIETUVOS REIKALAMS

Kaunas Šių metų pradžioje Lietuvos skautai paskelbė geležies vaju — talką atliekamam metalui rinkti. Kaip žinoma Lietuva turi importuoti visus metalo dirbinius ir metalo žaliavą savo pramonei iš užsienio, nes savų kasyklų neturi. Vien už neapdirbtą metalą kasmet išmokama užsieniams per 20 mil. Lt arba dešimtą dalį viso importo. Tuo tarpu pilni užkampiai metosi įvairių metalo dirbinių liekanų ir visa tai ilgainiui žuva. Skautai per ištisą vasarą rinko geležį, plieną, spyžius, varį, bronzą, žalvarį, aliuminį, šviną, nikelį, ciną ir alavą. Iš surinktos medžiagos skautai nori padinti kariuomenėje naudojamos žaliavas atsargą ir nuliūdinti savo bičiuliams kaimė — jauniesiems ūkininkams — plūgą ir akėčias. Šio vajuos talkininkams paskirtos premijos.

Kauna: Centrinio Statistikos

Biuro duomenimis, natūralinis gyventojų judėjimas Lietuvoje 1939 m. sausio—birželio mėn. buvo toks: per 1939 m. birželio mėn. visoje valstybėje buvo 1,189 jungtuvės, gimė—4.396 kūdikiai, mirė 2.237 asm. ir priaugo 2.159 asm. Iš viso per 1939 m. pirmus 6 mėnesius buvo 10.638 jungtuvės, gimė 28.753 kūdikiai, mirė 18.445 asm. ir priaugo 10.308 asm.

Kaunas Besiruošiant statyti pi

rmąjį Cemento fabriką. Skirsnemūnėje daromi papildomi esamos fabriko gamybai žaliavos išteklių tikrinimai. Kaip tikrinimai rodo, cemento fabrikui Skirsnemūnėje statyti sąlygos yra visiškai geros. Įdomu tai, kad betikri nant randami nauji žaliavos išteklių klodai.

Siauliai Siaulių miesto savival

dybė pradėjo reprezentacinio viešbučio statybą. Naujasis viešbutis bus didžiausias Lietuvoje ir užims visą kvartalo pusę iš Pagyžių (tarp Višinskio ir Da-

LIETUVOJE

rius — Girėno gatvių). Visi viešbučio įrengimai bus padaryti pagal paskutinius technikos reikalavimus. Be keliasdešimt kambarių svečiams, taip pat bus alaus baras, restoranas ir kt.

Kaunas Šiuo metu, nežiūrint

tropiškų karščių, Kaune vieši labai daug užsienio pirklių iš užsienio. Yra atvykę keli olandai, kurie norėtų užpirti javų, bei kitų ž. ū. produktų, prekibinkai iš Vokietijos, Lenkijos, Turkijos, Prancūzijos, Belgijos. Švedijos ir kitų kraštų. Be to, Kaune vieši anglų ir danų firmų inžinieriai bei atstovai, kurie užsiėmę pristatymų ir projektuojamų valstybinių statybų — telefono ir radijo stočių, cemento fabriko ir kt.

Kaunas Anglijos parlamento

narių grupė, jų tarpe Mander, Vedgewood Brenn, Cook ir kiti žada rugsėjo mėn. pradžioje apsilankyti Baltijos valstybėse, jie būsia ir Kaune bei mūsų pajūryje. Tai daugiausia tokie parlamentarai, kurie įdomaujasi Baltijos valstybėmis ir žinomi savo draugiškumu Lietuvai.

Kaunas. Kūno Kultūros Rūmų

dir. V. Augustauskas rugpjūčio 21 d. gavo laišką iš Lietuvos konsulato Čikagoje, į kurį raštu kreipėsi žinomų Čikagos universitetų De Uaul ir Loyola įgaliotiniai adv. Morse ir teisėjas Sharbaro, prašydami konsulą tarpininkauti, kad į Čikagą atvyktų stipriausia Lietuvos krepšinio ekipa ir su tu universitetų stip-

priausiomis rinktinėmis sužaistų po vienas rungtynes ir dar kokias 4—5 rungtynes su kitų miestų universitetais. Patogiausias laikas vykti Amerikon mūsų krepšininkams numatomas ateinantis vasario mėnuo. Amerikiečių siūlomos sąlygos yra labai geros. — Amerikiečių kvietimas mūsų Kūno Kultūros Rūmų vadovybės svarstomas ir skubiai bus duotas atsakymas kurs, reikia tikėtis, bus teigiamas.

Kaunas. Šiomis dienomis Lie-

tuvoje vieši 50 Vilniaus lietuvių mokytojų iš Vilniaus ir viso Vilniaus krašto.

Kaunas. Šiemet naudojamos

žemės ir užsėtų plotų Lietuvoje žymiai padaugėjo. Šiemet Lietuvoje pasėliai užėmė 2.232.900 ha prieš praeitais metais buvusius 2.226.360 ha. taigi pasėlių plotams ir žemė, geriau įdirbant, yra pagrindo laukti ir didesnių derlių.

Kaunas Švietimo ministerija

nuo šių mokslo metų atidarys dar 130 naujų pradžios mokyklų programą, pradėta steigti daug penktųjų ir šeštųjų skyrių miestuose ir miesteliuose, taip pat bažnytkaimiuose.

Suv. Kalvarija. Šiomis dienomis

perėjusi didelė audra su smarkiu lietuvių užnešė žemės nuo aplinkinių kalvų visą nedidelį ežerą, buvusį apie 1 km už miesto. Ežero vieta visiškai užplūta ir suligita su žeme. (3)

Kaunas Prieš kurį laiką įsistei

gusi akc. „Molio“ bendrovė ruošiasi šiemet pastatyti eternito fabriko gaminamos eternito stogams dengti plytelės yra žymiai lengvesnės ir patvaresnės už čerpes. Fabrikas kainuosias per 700.000 Lt.

Kaunas. Paskutinėmis dieno

mis kažkokie agentai pradėjo vežti Lietuvos miestų darbininkus vykinti į vieną kaimyninę valstybę dirbti, žadėdami gerą uždarį ir užlaikymą. Vyluojami net kariuomenėje netarnavę jauni vyrukai. Iš Sančių jau keli tokie slapta yra išvykę. Prieš kiek laiko panašiai buvo agituojami vykinti į tą pačią valstybę lauko dabininkai, kurie tačiau, pasiūtę esą apvilti, pradėjo grįžti ir skųstis, kad agentai juos apvylė.

Kaunas. Rugpjūčio 20 d. pra-

sideda Vokietijos Rytų mugė Karaliaučiuje, kurioje ir Lietuva dalyvauja su savo pramonės gaminiiais. Parodoje išstatoma 18 Lietuvos firmų pavyzdžių būtent: „Piencentro“, „Maisto“, „Lietukio“, „Sodybos“, „Ringuvos“, „Prekybos“, „Bato“, „Maščio“, „Nauuno“, „Drobės“, „Kauno Audinių“, „Marginių“ ir kt.

Kaunas — Praėjusiais metais

Lietuvoje lankėsi du Amerikos lietuviai filminkai — Januškevičius ir Motuzas. Šiemet atvėžia vo tik vienas Januškevičius, kuris jau eilę metų verčiasi filmų bizniu: kamet atvyksta į Lietuvą, filmuoja įvairius įvykius, šventes, vaizdus ir paskui, važinėdamas po lietuvių kolonijas, tas filmas rodo Amerikos lietuviams. Šiemet Januškevičius padarė įvairios Lietuvos vietose gana daug nusi sekusių nuotraukų. Jis džiugiasi, kada vasara buvo palanki filmuoti. Januškevičius gamina spalvotą filmą.

Kaunas Šiemet išvežta į užsie

nus jau daugiau kaip 81 mil. kiaušinių. Lyginant su praėjusiais metais, šiemet jau išvežta 7 mil. kiaušinių daugiau kaip pernai. Per savaitę dar išvežama po 2 mil. kiaušinių.

Kaunas Geležinkelio valdyba

nutarė pastatyti naujas geležinkelio stotis: Sidarų, Dvarininkų, Aukštikių ir Jonišio stoties trobesius. Be to, numatoma statyti naujas stotis Tytuvėnuose, nes Tytuvėnų kurorte vasarotojų kas met daugėja.

Klaipėda Su Klaipėdos uostu

jūrinį, susisiekimą palaiko Lietuvos Baltijos Lloyd laivai „Pavėžys“, „Kaunas“, „Siauliai“, „Mariampolė“, „Kretinga“ ir „Utena“, kurie yra perregistruoti į šventosios uostą ir plaukioja po Lietuvos vėliavą, taip pat su „Sandelio“ bendrovės laivais „Nida“ ir „Venta“, kurie plaukioja po Lietuvos vėliavą, bet dar nėra perregistruoti į šventosios uostą.

Taip pat į Klaipėdą atplaukia Lietuvos Nemuno laivai, kurie atveža baidokus iš Kauno ir gabena prekes vidaus vandenų keliais.

Klaipėda. Vokiečių valdžios

atstatinamų įstaigų įsakymu dar kiek suvaržomas mažojo pasienio susisiekimas su Lietuva. Dabar Klaipėdos krašto gyventojai, gyveną lo kilometry zonoje ir turį leidimus pereiti sieną, mūsų pusėje begalės pirkits jiems reikalingų daiktų ar maisto produktų tik už 3 markes, arba už tiek pasivalgti Lietuvos pusėje. Pirkiti daiktus išsimokėtinai, kurių vertė yra didesnė, kaip 3 markės, griežtai uždrausta.

A L K Federacija Iškilmingai mini TAUTOS ŠVENTĘ

Rugsejo 10 dieną 1939 metų, Sekmadienį, 3 val. po pietų buv. Liet. Namų salėj, Av. Montes de Oca 320

U. Povilonytė padainuos solo ir duetą su savo sesute.

Z. Juknevičius, kuris po trumpos pertraukos grįžta mūsų scenon vadovaudamas Vaidintojų būreliui. Siuo sykiu bus pakartotas vaizdelis „Sibiro Kalėjime“.

V. Rymavičius, kurio diriguoja mas šv. Cecelijos Choras išpildys, tarp kitų, Vanagačio „Ei, Pasaui, Mes be Vilniaus — Menarims!“

O. Povilonytė, su savo sesute ir viena žavės svečius.

L. Grišonienė, dalyvauja didin goj Tautos Šventei paminėti su ruoštoj ALKF-jos šventėj.

PROGRAMA:
Argentinos ir Lietuvos himnai;
J. E. Lietuvos Igaliuoto ministro p. J. Aukštuolio kalba;
Valsas, išpildys iš Berisso atvykęs „Mindaugo“ Čiagimių būrelis;
Solo, p-lė O. Povilonytė;
Deklamacija, deklamuos jaunoji berisietė;
Solo, p-lė O. Povilonytė;
Ant marių kranto, „Mindaugo“ Čiagimių būrelis;
Solo, p. A. Grišonas;
Solo, p. L. Grišonienė, Duetas pp. L. ir A. Grišonai;
Solo, p. Z. Grišonienė, Duetas pp. L. ir A. Grišonai;
Deklamacija, jaunoji berisietė;
Duetas, panelės U. ir O. Povilonytės;
„SIBIRO KALĖJIME“

Vaizdelis, kurį išpildys Vaidintojų būrelio artistai pp. Z. Juknevičius, K. Misiūnas ir V. Padvalskis, vadovaujant pirman iš minėtų;

SV. CECILIJOS CHORAS
p. V. Rymavičiui vadovaujamas.

Programai išsekus,
SMAGŪS SOKIAI „KANKLEMS“ GRIEZIANT LIETUVISKI
ZAIDIMAI — ĮZANGINIS LAIMEJIMAS — GELES
— PANELIŲ VALSAS —

Programa prasidės punktualiai 16 val. ir 15 min.

Pabaiga 22 val.

Įeinant prašoma aukuoti nemažiau 50 centavų.
Minėjimas dėl blogo oro neatkeliamas.

A. Grišonas, pa ižadėjo pajvai rinti programą savo dainomis solo ir su savo žmona.

K. Misiūnas, vaidina „Sibiro Kalėjime“ viršininko rolę.

„Mindaugo“ draugijos Čiagimių būrelis, kurio jaunosios dalyvės specialiai iš Berisso atvažiuos išpildyti dalį programos.

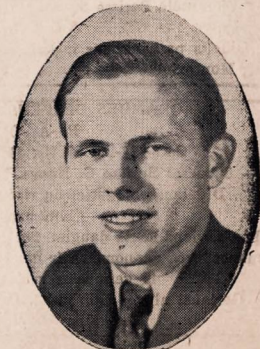
Kita gabi deklamatorė, irgi iš Berisso, žavės mus.

Jauna „Mindaugo“ artistė padeklamuos per Tautos šventę.

Šv. Cecelijos Choras, vėl turės progos priimti karštus publikos aplaudismentus.

V. Padvalskis, kuris apart rolės vaizdelyje, koordinuos programą.

Buenos Aires Lietuviai

PAMALDOS VALENTIN ALSI-
NA

Kas sekmadienį šv. Mišios lygiai 9,30 val. ryto. Per šv. Mišias pritaikintas pamokslėlis. Adresas: B. Rivadavia 2199.

BOCA

Mišios, pamokslas ir pašiliminimas šv. Sakramentu kas sekmadienį, 11,45 val. ryto Gieda šv. Cicilijos choras.

Išpažintys klausomos kas šeštadienį nuo 5 val. vakaro iki 7 val. Taip pat galima preiti prie išpažinties sekmadieniais, prieš Mišias.

TAUTOS ŠVENTĖS PRO-
GRAMA

Kaip jau senai paskelbta, vietos lietuviai rengiasi gražiai minėti Tautos šventę. Prie tos programos tenka vieną kitą žodį pasakyti:

PAMALDOS

Bokoje, Olavaria, 486 šv. Jono Evangelisto bažnyčioje, rugsėjo m. 10 d. 11,45 val. ryto, bus gražios pamaldos. Pamaldų metu p. p. A. L. Grišonai ir p. p. O ir U. Pavilonytės, giedos duetu taip pat pamaldų metu, kaip ir visuomet giedos šv. Cicilijos Choras.

Pamaldose dalyvauja visas Lietuvos Pasiuntinybės personalas su Ministru p. J. Aukštuoliu ir Pasiuntinybės sekretorium p. Blaževičiumi priešaky.

Visi pradeikime šventę pamaldomis!

Parengimas

šv. Lucijos salėje Av. Montesa de Oca, 320 įvyks viešas vakaras, kuriame svarbūs daly-

Po programos scenoje tęsis šokiai griežiant geram orkestrui.

Tad Tautos šventę, minėkime visi iki vieno!

GERBIAMŲJŲ SKAITYTOJŲ
DEMESIUI

Pranešame visiems skaitytojams, kurių pasibaigė prenumeratos mokestis, nedarant laikraščio skriaudos, prašome neatidėliojant atsiskaityti.

Nuo jūsų visų priklauso laikraščio tolimasis gyvavimas ir tobulėjimas.

Administracija.

SERGA

Rawson ligoninėje pab. 15 salė lova 3 serga Juozas Kaupaitis, jam buvo padaryta apendicito operacija, paskutiniu laiku sveiksta.

Jo žmona, Emilija, gražiai šeiminkauja pp. Povilonių viešbutyje.

A. A. JUOZAS MACIULIS

Po sunkios vidurių operacijos, naktį iš šeštadienio į sekmadienį pasimirė Valentin Alsino gyvenęs Juozas Maciulis. Velionis paliko liūdėsyje savo žmoną Petro nelę ir vos trijų metų sūnelį Antaną.

Daug lietuvių kaimynų ir pažįstamų iš toliau susirinko atiduoti paskutinę pagarbą A. A. Juozui ir pagosti likusią be maitintojo šeimyną.

Laidotuvės įvyko pirmadienį por pietų. Velionį į Sarandį ka-

PUIKIOS DOVANOS

Per Tautos Šventės minėjimą, šio mėnesio 10 dieną, sekmadienį, buvusių Lietuvių Namų salėje, visi svečiai gaus veluti loterijos bilietukus, su kuriais bus galima išlošti dvi puikios premijos. Viena iš jų — tai gražus rankdarbis, staltiesė, įkainuojama 20 pežų vertės. Antra premija, tai gražus dirbtinis gėlių buketas.

Tad, gerbiame, visi laimės bandyti!

ŠTAI KĄ KALBA

— Neturėdamas laiko užteiti administracijai, einu į vakarą ir apsimokėsiu už švyturį prenumeratą.

— Bet kur? Koks vakaras?

— Ar dar nežinai.

— Ne.

— Na, tai klausyk. Rugsėjo mėn. 10 d. rengiamas iškilmingas Tautos šventės minėjimas. Av. Montes de Oca, 320. Tenai bus galima apsimokėti už prenumeratą mokestį įlausyti lietuviškų dainų pasiūlyti vaidinimų ir linksmai pasišokti.

— Na, jei taip tai butinai reiks nueiti.

— Tad iki pasimatymo. (3)

RENGIASI IŠVYKTI

P. Grabauskas, Lietuvos Valstybės kontrolis, baigęs čia jam pavestą darbą rengiasi išvykti Brazilijon.

Čionai nuodugniai susipažino su vietos lietuvių gyvenimu, istai gomis ir k. Reikia tikėti, kad svečias išsiveš gerą įspūdį.

LIETUVOS ŠAKMATININ-
KAMS SEKASI

Kaip jau žinoma, Buenos Airste vyksta tarp tautinės šakmatinių rungtynės, Lietuvą atstovauja: Mikėnas, Vaitonis, Tautvaišis ir Luckis. Jiems gerai sekasi. Lietuviai laimėjo vietą į Russell Hawilton.

Turnyras tęsiasi, žiūrėsime kaip toliau seksis. Taipogi p. Raklauskienė atstovauja Lietuvos moteris šakmatininkes.

ALYZO BRAZIŪNO
Lietuviška duonos kepykla
Nori šimtą metų gyventi, valgyk lietuviškos kepyklos duoną, kuri yra svari ir sveika.
c. Montevideo, 1694 Berisso

Geriausi gėrymai ir valgymai — gaunami —
ZUNBAKIO ir BALUSIO
Restorane
Calle Nueva York, 4708
Berisso F. C. S.

Švariausia lietuviška valgykla
STASIO BOGUŠO
Virtuvė pačių šeiminių — prižiūrima —
Calle Nueva York, 4735
Berisso F. C. S.

NEKLAUSINEK GATVEJE!
Nes geros medžiagos ir gerai pasiūva kostiumą, tik užkeik pas lietuvių siuvėją
POVILĄ BERNOTĄ
c. Londres, 4537 Berisso

IŠ BERISSO

FOTO
BERMAN

Nueva York y

Valparaíso,

Berisso, FCS.

Daro specialias fotografijas skerdyklų karnetas

TAUTOS ŠVENTĖS PAMAL-
DOS

Kaip paprastai, Tautos šventės pamaldos bus iškilmingai per mišias gieda solistai pp. Grišonai ir pp. Pavilonytės, taip pat gieda šv. Cicilijos choras. Dalyvauja Lietuvos Pasiuntinybės personalas. Tad visi dalyvaukime šv. Jono bažnyčioje pamaldose..

TAUTOS ŠVENTĖ

Kaip kas metai, taip ir šiemet bus iškilmingai minima Tautos šventė rugsėjo m. 10 dien. 4 val. po pietų šv. Lucijos salėje, Av. Montes de Oca 320. Programa bus labai įvairi. Beto pasakys labai svarbia ir reikšmingą kalbą p. Ministras J. Aukštuolis.

KLAUSYK!

Ar atlikai savo pareigą? Ar apsimokėjai prenumeratą? Ar suradai nors vieną naują, skaitytoją? Jei dar ne tai neatidėlio jant paskutinę, lauksime.

ŽVĖRYNĖ

Atvedęs į žvėryną, žmogus per spėja savo vaiką.

— Petrel, saugokis dramblio, kad tavęs neįtrauktų savo nosimi.

Vaikas visai ramiai atsako.

— Mane, kaip mane. Tik gerai, kad drambliai nevartoja tabakos. O taip, uostydami sutrauktų už sykio ir tėtis ir Baltučij Jurgio visą tabaką. Be to, ir krutuversė pabrangtų. 3

SKAITYK ŠVYTURI

PASIUNTINYBĖS
IR KONSILARINIO

SKYRIAUS

adresas:

CERRITO 1493

TELEFONAS 44 - 5243

Priėmimo valandos: nuo 10 iki 12 ir nuo 14 iki 16 val.
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Pasiuntinybė uždaryta Lietuvos ir statymu nustatytais dienomis ir Argentinos respublikos svarbiomis šventėmis.

Lietuvos Konsulato

MONTEVIDEO

adresas:

SORIANO 1386. Telef 81-006

Priima: pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais, nuo 11 iki 12 val. — val. —

SENIAUSIOS IR BRANGIAUSIOS
KNYGOS

Seniausia knyga pasaulyje yra mokslinė Glišo atrasta viename Egipto faronų karstė netoli Tebų miesto, egiptiečių rankraštis, rašytas ant popiruso (augalų, kurio lapus vartodavo senovės egiptiečiai vietoj popierio). Tas raštas, kaip didžiausia brangenybė, laikomas tautiniame prancūzų knygyne Paryžiuje. Papirusė surašyti išsireikimai, mintys ir patarimai iš 3350 metų prieš Kristaus gimimą.

Didžiausia knyga bene bus budistų biblija. (Budizmas Kinijoje ir Indijoje išsiplėtusi tikyba).

Ne menkesnis kūrinys yra kiniečių enciklopedija, apimanti filosofiją, astronomiją, gamtos ir kitus mokslus. Ji susideda iš 4200 knygų, po 150 puslapių kiekvienoje.

Brangiausia knyga bus senoji Ištatymo istorija, išleista hebrajų kalba ir dabar laikoma vatikano bibliotekoje. 3

IŠ URUGVAJIAUS

RUGSEJO 8 DIENOS
MINĖJIMAS

Urugvajaus Lietuviai Dr. J. Basanavičius vardo mokykla sekmadienį 10 d. rugsėjo, 2 val. po pietų, ruošia mokykloje iškilmingą Tautos šventės minėjimą. Meninė dalis truks iki 5 val. po pietų.

Iėjimas laisvas. Kviečiu visus.
Mok. Vedėjas.

— AKUŠERĖ —

A. BENES BILEK

Daug jau pasidarbavusi lietuvių Kolonijoje
c. LIMA 1217
U. T. 23 - B. O. - 3389
Priima kasdien nuo 9 val. iki 8 vakaro.

Didžiausias lietuvių

viešbutis

S. POVILONIO

Randasi Bdo de Irigoyen 1692. Švarios nakvynės. Skanūs valgiai.

dij tars Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir įgalios Ministras p. J. Aukštuolis.

Iš Berisso atvyks baletininkų grupė, kuri išpildys keletą numerių. Solo padainuos pp. O. U. Pavilonytės šv. Cicilijos Choras kuris ne kartą yra sužavėjęs publika savo skambiomis dainomis, taip pat dalyvauja scenoje. Beto bus trumpas vaidinimas „Si-biro Kalėjime“ ir bus dar kaip kas, tad visi atsilankykite!

PIPIRAI SULAICO POLICIJOS
ŠUNIS

Floridoj Amerikoje policija sugavo piktadarį, kuris jau kelis yra pabėgęs iš kalėjimo ir policijos šunys niekuomet negalėjo susekti. Dabar jis prisipažino, kad prieš pabėgimą jis visuomet išgydavo trintų pipirų ir sustodamas tarpais pabartydavo jų ant savo pėdų. Šunys įtraukė pipirų į savo šnervę atsisako pik-

pines atlydėjo didelis būrys prietelių. Kun. Vengras pašventino kapą ir atkalbėjo atatinamas maldas.

Velionį pagerbti buvo daug vainikų ir gėlių sunėsta; tarp jų matėsi žmonos ir sūnaus, V. ir P. Mačiulių, D. Veleikio su žmona ir kitų parašai.

Laidojimo išlaidoms padengti, pasidarbavo K. Vekelys, A. Ališaūkas, Čepulis, Simanavičius Z. Stakauskaitė ir B. Verbickas rinkdami aukas. Iš viso buvo surinkta 363 pežai ir 75 centavai.

Teisliis ramybėje!

UŽUOJAUTA

Petronei Mačiulienei ir jos sūneliui Antanui, skaudžiuoj valandoj, reiškia giliausios užuojautos.

Bronius Verbickas.

VAISTINĖ "MURO"

de FRANCISCO MURO

Geriausi ir pigiausi vaistai gaunami tik šioje vaistinėje. Visuomet reikalui esant krepkites į šią vaistinę.

C. Montevideo, 570 U. T. 153 Berisso

Vienintelė Berisse brangenybė ir laikrodžių parduotuvė
ALEMANA

Didelis pasirinkimas ir kainos žemos visuomet krepkites:
C. Montevideo, 440 U. T. 366 Berisso

GRANDES DESPENSAS Y ASEITERIAS
PAOLI

Calle 57-II y 12 Nr. 829 U. T. Rocha, 4635

— Sucursal Berisso C. Nueva York esq. Cadiz U. T. 79. —
Didžiausia ir geriausių rūšių Berisse. Kainos žemiau konkurencijos.

Ponia, vieną kartą daugiau tvirtiname, kad aseitė „Siete Hermanos“ yra ekonomiška ir daug geresnė už kitas, gaminama iš geriausios rūšies alyvų kremo.

Geriausi alyvos išdirbiniai. Gerimai vietiniai ir žemiausios kainos tik šioje krautuvėje.